

Ekosofias Nyhetsbrev

SEPTEMBER 2015 - TJUGOTREDJE ÅRGÅNGEN

FÖRÄNDRA VÅR VÄRLD: AGENDA 2030 FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

"Till rungande applåder antogs FNs nya hållbara utvecklingsmål. Nu börjar resan mot en värld där både fattigdom och hunger ska utrotas samtidigt som klimatet räddas." Så beskriver Nyhetsbyrån TT och en rad svenska dags- och kvällstidningar beslutet i generalförsamlingen om Agenda 2030 och de nya hållbara utvecklingsmålen. De nya målen, som består av 17 mål och 169 delmål, ersätter de nuvarande åtta millenniemålen och sträcker sig fram till år 2030. De är universella. Det betyder att de gäller för alla världens länder.

Medan Millenniemålen fokuserade på fattigdomsbekämpning i världens fattigaste länder går de nya målen längre än så. Ekonomisk, social och miljömässigt hållbar utveckling utgör den röda tråden, och ambitionen är nu att all form av fattigdom ska utrotas – överallt. De nya målen har också större fokus än Millenniemålen på miljö och hållbarhet samt frågor som samhällsstyrning och mänskliga rättigheter.

- Jag välkomnar det betydelsefulla beslutet av medlemsstaterna att anta de globala målen för hållbar utveckling, som kommer att vägleda utvecklingsarbetet de närmaste femton åren. Målen ger oss en möjlighet att möta de ambitioner för en mer fredlig, välmående och hållbar framtid, som uttryckts av världens medborgare, säger FN-organet UNDPs chef Helen Clark.

- Hållbar utveckling på 2000-talet är inte något som händer någon annan, någon annanstans. Vi har alla ett intresse i det – och varje land har arbete att göra för att gå vidare mot en hållbar framtid. Den goda nyheten är att vår värld har mer välstånd, mer kunskap och bättre teknik till sitt förfogande nu än någonsin tidigare. De utmaningar vi står inför är mestadels skapade av människor själva. Vi kan ta itu med dem, men inte om vi fortsätter som vanligt och förväntar oss nya resultat.

Stockholm Environment Institute (SEI), som undersökt hur målen kan påverka Sverige, välkomnar målen.

- I målen finns ett bättre systemtänk där miljö, ekonomiska och sociala dimensioner har integrerats, säger Åsa Persson, forskningsledare vid SEI.

Sverige ska nu starta en högnivågrupp inom FN med nio ledare från olika delar av världen för att säkerställa att de nya globala hållbarhetsmålen genomförs på "alla nivåer i samhället", meddelade regeringen på FN-toppmötet i New York.

OBAMA: KLIMATFÖRÄNDRINGEN SKER HÄR OCH NU

USA:s president Barack Obama avslutade den arktiska miljökonferensen i Alaska med ett upprop för globala åtgärder för att tackla klimatförändringen.

- Klimatförändringen är inte längre ett avlägset problem. Det sker här och det sker nu. Vi har inte reagerat tillräckligt snabbt. USA är i allra högsta grad delskyldig i egenskap av världens största ekonomi och som den nation som släpper ut näst mest växthusgaser. USA är redo att bära sitt ansvar, sade Obama.

USA satte i egenskap av ordförande för arktiska rådet agendan för mötet. I det gemensamma utlåtandet betonar de deltagande länderna att klimatförändringen är verklighet och att man är redo att förbinda sig vid åtgärder som bromsar upp den globala uppvärmningen.

Yle Nyheter

TVÅGRADERSMÅLET KLARAS INTE MED DAGENS LÖFTEN

De nationella bidragen som hittills lagts fram om minskade utsläpp är långt ifrån tillräckliga för att världen ska ha en chans att klara att hålla den globala medeltemperaturhöjningen under två grader. Det framgår av en nyligen publicerad analys gjord av den Washington-baserade organisationen Climate Interactive tillsammans med MIT Sloan (Massachusetts Institute of Technology Sloan School of Management).

Inför förhandlingarna i Paris i december ska parterna i konventionen meddela hur de kommer att bidra till de globala utsläppsminskningarna. Dagens löften skulle, även om osäkerheten är stor, leda till en höjning av temperaturen med 3,5 grader jämfört med förindustriella nivåer. Detta är dock en hel grad mindre än om världens länder hade fortsatt på en bana av business as usual, då höjningen skulle bli 4,5 grader.

Enligt Andrew Jones på Climate Interactive visar analysen att världen ändå är på rätt väg och att det fortsatt finns en chans att klara tvågradersmålet om bara fler åtgärder sätts in efter Paris-mötet.

MiljöAktuellt

STEFAN LÖFVEN LYFTE MÅL OM FOSSILFRITT SVERIGE PÅ FN-TOPPMÖTE

Att Sverige siktar på att bli ett av världens första fossilfria välfärdsländer har blivit en stor nyhet internationellt. Sveriges statsminister fanns på plats vid FN-toppmötet om global hållbar utveckling i New York. I sitt tal gjorde Stefan Löfven klart att Sverige har som mål att bli ett av världens första fossilfria välfärdsländer. Bland annat sa han:

– When we develop new solutions to reduce emissions, we will stop climate change and in doing so create new jobs. My goal is for Sweden to be among the first fossilfree welfare nations, and I want Swedish companies to develop the climate-smart innovations that the world is asking for.

Detta mål lyftes för första gången upp av Stefan Löfven i regeringsförklaringen och har därefter uppmärksammats stort internationellt. Bland annat i en artikel hos nyhetsbyrån Bloomberg, som Christiana Figueres, chef för FNs klimatsekretariat, kommenterade på Twitter så här:

Sweden's strong signal to #COP21: investing USD 0.5 billion in #renewables, moving towards #climateneutrality
Supermiljöbloggen

OBAMA: VI KOMMER SE KLIMATFLYKTINGAR

En vältalig Barack Obama lovar att USA kommer att fortsätta att vara världssamfundets partner när FN:s nya millenniemål ska infrias. Han understryker vikten av ett starkt klimatavtal vid toppmötet i Paris.

– Alla länder kommer att påverkas. Men världens fattigaste länder får bära den tyngsta bördan. Vi kommer att se klimatflyktingar, varnade Obama i sitt tal vid FN-toppmötet om de nya utvecklingsmålen.

I det långa anförandet, som fick både skratt och applåder, förordade USA:s president jämställdhet, utbildning, fredsbevarande insatser, hälsovård – och att de rikaste nationerna i världen kommer bättre överens.

Svenska Dagbladet

OLJEJÄTTAR HAR KÄNT TILL KLIMATHOTET LÄNGE

Chefer på multinationella oljebolag har under flera årtionden varit medvetna om att utsläpp av koldioxid orsakar den globala uppvärmningen. Samtidigt har de satsat miljoner på desinformationskampanjer och sponsrat forskning som förnekar klimathotet, enligt ny rapport.

Redan 1981, mer än ett decennium innan det första mötet inom ramen för FN:s klimatkonvention, erkände chefer på oljejätten Exxon sambandet mellan fossila bränslen och klimatförändringar.

Det framkommer i en rapport från Union of Concerned Scientists. I rapporten undersöks metoder som Exxon Mobil, Shell, Peabody Energy, Chevron och Conoco-Phillips använt i syfte att försvaga klimatforskningen.

- Man tog upp frågorna om riskerna med klimatförändringarna så tidigt som 1981 och 34 år senare fortsätter man att ljuga för folk och underminera klimatforskningen, säger Nancy Cole, en av författarna till den nya rapporten.

Rapporten visar hur Exxon och andra stora företag finansierat omfattande desinformationskampanjer där klimatförnekare och PR-byråer varit involverade. Även i år har det presenterats uppgifter kring detta.

- Deras syfte har varit att så tvivel, inte att motbevisa klimatförändringarnas existens. De har velat få folk att tro att det inte finns någon enighet i frågan, säger Nancy Cole.

Fria Tidningar

OECD-LÄNDER "ALARMERANDE LÅNGSAMMA" MED ATT SLUTA SUBVENTIONERA FOSSILA BRÄNSLEN

Stora och ledande nationer är "alarmerande långsamma" med att infria sina löften om minskad subventionering av fossila bränslen. Det skriver OECD i en rapport. OECD:s generalsekreterare Angel Gurría säger att OECD-länderna agerar "schizofrent", då de å ena sidan talar om att minska utsläppen av klimatgaser, å andra sidan fortsätter subventionera förbrukningen av fossila bränslen.

OECD har gjort en genomgång av utgiftsprogram och skattelättnader som används av regeringarna i de 34 OECD-länderna och 6 viktiga tillväxtekonomier (Brasilien, Kina, Indien, Indonesien, Ryssland och Sydafrika) för att uppmuntra konsumtion eller produktion av fossila bränslen. Dessa inkluderar åtgärder som minskar priser för konsumenterna, liksom subventionering av kostnader för prospektering och utvinning av olja och gas.

– Tiden är mogen för länderna att visa att de menar allvar med att bekämpa klimatförändringen, och att reformera skadligt stöd av fossila bränslen är ett bra sätt att börja.

OECD uppskattar det årliga värdet av subventionerna inom de 34 OECD-länderna, samt Kina, Indien, Brasilien, Ryssland, Indonesien och Sydafrika, för åren 2010-2014, till mellan 160 och 200 miljarder dollar.

G20-gruppens ledande ekonomier enades redan 2009 om att fasa ut ineffektiva subventioner av fossila bränslen, men ännu har inte mycket hänt.

Miljö Online

ÖVERSVÄMNINGSHOTET I FOKUS FÖR NYTT FORSKNINGSPROJEKT

Ett nytt forskningsprojekt ska ta reda på hur Sverige kan bli bättre på att förebygga skador från översvämningar. Våra städer svämmar över allt oftare. Ett nystartat forskningsprojekt vid Lunds universitet ska ge förslag på hur samhälllet kan förebygga och hantera vattenmassorna så att skadorna minimeras.

- Våra samhällen är inte planerade för att klara extrema skyfall. Idag är det oklart vilka samhällsorgan som har ansvar för att minimera skaderisken. Detta vill vi studera närmare, säger Rolf Larsson, docent i teknisk vattenresurslära vid Lunds Tekniska Högskola och koordinatör för projektet.

- Det här problemet går på tvärs i hela samhället. Situationen leder till att enheter, myndigheter och personer som tidigare inte varit så aktiva i dessa frågor, nu måste samarbeta. Hur det ska gå till är inte givet, säger han.

Han tillägger att i stort sett alla svenska kommuner är utsatta, något som kollegan Lars Bengtsson visat i tidigare forskning

STOR SEGER FÖR ARKTIS OCH KLIMATET

Shell meddelar nu att de avslutar sina oljeborrningar i Alaska på obestämd tid. Orsaken sägs vara höga kostnader och utmanande miljöregleringar.

- Detta är en avgörande dag för Arktis, en stor seger för de miljontals människor som har stått upp mot Shell, och ett enormt bakslag för Shell och andra oljebolag med intressen i regionen. Shell har satsat stort och förlorat stort, både när det gäller finansiella kostnader och sitt offentliga anseende. Shells oljeborrning i Arktis har blivit ett av de mest kontroversiella oljeprojekten i världen, och trots sitt höga tonläge har Shell nu tvingats lämna Arktis tomhänta, säger Annika Jacobson, chef för Greenpeace i Sverige.

Shell är det enda bolaget - utöver Gazproms permanenta oljeborrning i Prizlomniya - som borrar efter olja i Arktis i år. Arktis har länge skyddats av ismassor, men i takt med ökad avsmältning har oljebolagen blivit allt mer aktiva i området.

STOR ENIGHET I EU-PARLAMENTETS MILJÖUTSKOTT INFÖR COP 21

EU-parlamentets miljöutskott röstade nyligen om vilket mandat de vill skicka med parlamentets delegation till klimatförhandlingarna i Paris, COP 21.

Ledamöterna i utskottet vill se 40 procents minskning av utsläppen av växthusgaser fram till år 2030, ett mål om en ökad energieffektivitet med 40 procent under samma period. Därtill ett bindande mål om 30 procent förnybar energi. I en resolution som antogs med röstsiffrorna 55-5 och 8 nedlagda, skriver utskottet också att en del av EU:s utsläppsprätter på koldioxidmarknaden bör öronmärkas för klimatfinansiering och att det är dags för flyget och sjöfarten att på allvar se till att minska sina utsläpp redan nästa år.

Miljöutskottet vill även ha bindande åtagande när det gäller klimatfinansiering som "... återspeglar förändrade miljömässiga och ekonomiska realiteter."

MiljöRapporten Direkt

"SJÖFARTEN KAN HALVERA CO2-UTSLÄPPEN"

Sedan 2007 har sjöfarten minskat sina koldioxidutsläpp med mer än tio procent. Men det går att halvera utsläppen, menar Internationella Sjöfartskammaren, ICS.

Om några månader är det dags för FN:s stora klimatkonferens i Paris. Sjöfartsbranschen kommer där att representeras av bland annat ICS. Och ICS har nyligen presenterat siffror på sjöfartens miljöpåverkan, för att upplysa medlemslänternas förhandlare.

Sjöfarten står idag för 2,2 procent av de globala koldioxidutsläppen jämfört med 2,8 procent 2007.

– Det beror på kraftiga reduktioner genom bränsleeffektivisering, detta utan behovet av komplexa virtuella åtgärder som klimatkompensation, säger ICS:s generalsekreterare Peter Hinchliffe.

Men han är övertygad om att det går att göra mer.

– Med större fartyg, bättre maskiner och smartare hastighetskontroller är vi i shippingindustrin övertygade om att det går att minska CO2-utsläppen med 50 procent redan 2050.

Sjöfartstidningen

9 JÄTTEBOLAG FÖLJER IKEA:S EXEMPEL - LOVAR ATT KÖRA 100 PROCENT FÖRNYELSEBAR ENERGI

I samband med årliga Climate Week i New York valde 9 jättebolag att sätta upp ett hållbart mål - de ska helt gå över till förnyelsebart.

Några av världens största företag har offentliggjort en plan på en fullständig övergång till förnyelsebar energi.

Initiativet ingår i en global kampanj för låga koldioxidutsläpp - RE100.

Skaran på 9 företag ansluter sig därmed till bland annat Ikea, Unilever och Marks & Spencer, som sedan tidigare anslutit sig till RE100.

Mark Kenber är chef för NGO:n The Climate Group och menar att företag som investerar i låga koldioxidutsläpp kan räkna med stora affärsmässiga fördelar. "Att sänka riskerna, skydda prishöjningar, rädda miljontals och stärka varumärken är vad en ekonomi med låga koldioxidutsläpp handlar om.", säger han till The Guardian.

Veckans Affärer

STORA BESPARINGAR MED NY EKODESIGN- OCH ENERGIMÄRKNING FÖR UPPVÄRMNINGSSYSTEM

Ny ekodesign- och energimärkning inom EU förväntas bidra till en årlig energieffektivisering på 650 TWh primärenergi i hela EU efter år 2020. Det är mer än hela Sveriges energitillförsel under ett år och de största besparingarna hittills för någon produktgrupp som fått ekodesign- och energimärkning.

De nya kraven gäller för en rad uppvärmningsprodukter. Det handlar om värmepumpar för vattenburna värmesystem, el-, gas- och oljepannor, varmvattenberedare, solvärmeutrustning och temperaturregulatorer.

Det är första gången system och inte bara produkter ska vara energimärkta. Eftersom det här rör sig om produkter som inte i första hand i säljs i butik ingår även krav som installatörer ska uppfylla. Så när en installatör säljer eller visar upp en produkt för konsumenten, agerar installatören som en återförsäljare enligt energimärkningskraven. Det innebär exempelvis att en installatör som säljer produkter ska säkerställa att de har en energimärkningsetikett samt även visa energiklassen för produkterna i sina offerter.

MiljöRapporten Direkt

SÅ HANTERAR STORFÖRETAG KLIMATRISKER

Allt fler stora globala företag försöker bedöma hur klimatförändringarna påverkar deras verksamhet, men har

problem med att översätta klimatdata till konkreta miljöåtgärder. Det konstateras i en ny rapport från Center for Climate and Energy Solutions (CZES).

Enligt rapporten inser de flesta stora företag att de måste hantera klimatrisker i sin verksamhet. 91 av 100 tillfrågade företag arbetar med att se hur extrema väderhändelser och klimatförändringar påverkar dem och hur de kan stärka sin motståndskraft mot dem.

Nästan alla intervjuade företagen uttryckte oro över påverkan i sina leveranskedjor. Som ett företag noterade, "Du är bara så motståndskraftig som din svagaste länk, så det är viktigt att identifiera var den länken är." Företagen är till exempel oroad för vägar och annan infrastruktur, samt tillgång till el och vatten.

I rapporten konstateras också att företagen har svårt att översätta långsiktiga, global klimatdata till kortsiktiga, lokala risker. Trots växande tillgång till klimatrelaterade uppgifter och verktyg, menar företagen att de behöver "praktisk vetenskap" som hjälper dem att förstå lokala, specifika risker eller riskscenarier. Detta för att kunna införliva långsiktiga klimatrisker i kortsiktiga affärsbeslut.

Miljö Online

LÄTTARE FÖR KO ATT AGERA MOT GREENWASH

Finansdepartementet har lagt fram en promemoria som föreslår stärkta sanktionsmöjligheter för Konsumentombudsmannen, KO. Enligt promemorian ska KO till exempel kunna stoppa missvisande reklamkampanjer direkt. I dag kan KO bara meddela ett förbud mot en reklam om företaget bakom reklamen godkänner detta. Om företaget inte godkänner beslutet måste KO väcka talan i domstol. Enligt det nya förslaget ska KO kunna meddela ett bindande förbud direkt. Sedan är det upp till företaget att överklaga KO:s beslut i domstol. En av KO:s uppgifter är att agera mot vilseledande miljöreklam, så kallad greenwash. De nordiska konsumentombudsmännen utfärdade 2005 en gemensam allmän vägledning för hur etiska och miljörelaterade påståenden ska användas i reklam. I Sverige är det i dag få som anmäler vilseledande miljöreklam till KO. Konsumentverket, som samlar in anmälningar om vilseledande reklam, berättar för MiljöRapporten att det bara kommit in åtta miljörelaterade anmälningar i år. Det kan jämföras med anmälningar inom området naturläkemedel, där Konsumentverket fått in 756 anmälningar under 2015.

MiljöRapporten Direkt

TA MED DIG REN ENERGI VART DU ÄN GÅR – SUCCÉ PÅ KICKSTARTER

Måste vindkraftverk vara stora och högljudda? Det tycker inte de isländska bröderna Einar och Agust Agustsson. Deras är så små att det ryms i en ryggsäck. Vindkraftverk kritiserar ofta för att föra oljud och störa landskapets bilden. Trinity är en miniomodell av ett propellerdrivet vindkraftverk som gör att vem som helst kan ta med sig ren energi vart som helst.

Nu har man en Kickstarter-kampanj med fyra olika modeller som ska passa allas plånböcker och behov. Den minsta modellen, Trinity 50, väger 650 gram och är endast 30 centimeter hög i hoptryckt tillstånd. Trinity 50 genererar, som namnet antyder, 50 watt och dess litium-batteri kan lagra tillräcklig kraft för att ladda en smartphone 3 eller 4 gånger.

Den största modellen, Trinity 2500, är tänkt till mer kraftkrävande användning som ett hem eller en elbil – den är 2 meter hög i utfällt läge.

Veckans Affärer

Grundläggande miljöutbildning - den 24 september 2015

Från hot till möjligheter med trovärdigt miljöarbete en halvdag om hållbarhet; grundläggande miljöfakta, miljöarbete och företagande. Seminariet ger grundläggande miljökunskap samtidigt som det skapar ökad medvetenhet om miljöarbetet och dess möjligheter.

Se vår hemsida för närmare detaljer – www.ekosofia.se

IPCC:s femte klimatrapport - risker och möjligheter för företag?

Ekosofia arrangerar seminarier och föreläsningar med anledning av IPCC:s senaste klimatrapport. Vi redovisar de viktigaste slutsatserna, liksom hur det påverkar näringsliv och företagande.

Se vår hemsida för närmare detaljer – www.ekosofia.se

Agenda 2030: FNs globala hållbara utvecklingsmål

Ekosofia arrangerar seminarier och föreläsningar med anledning av FNs nyligen beslutade mål för hållbar utveckling.

Vi redovisar de viktigaste slutsatserna, liksom hur det påverkar näringsliv och företagande.

- Vi är den första generationen som kan utrota fattigdomen och den sista som kan bekämpa klimatförändringarna, säger Ban Ki-moon, generalsekreterare i FN.

Om du uppskattar vårt Nyhetsbrev, dela det gärna på

Ekosofias nyhetsbrev utkommer med 11 nr/år. Ansvarig utgivare är Bill Romanus.

För att prenumerera klicka på länken i huvudet.

För mer information om nyhetsbrevet kontakta Bill Romanus; romanus@ekosofia.se, eller 031 - 708 66 51.

För information om Ekosofia AB och våra tjänster kontakta Magnus Ruberg; magnus.ruberg@ekosofia.se eller 031 - 708 66 52.

Kort om Ekosofia AB

Ekosofia AB är ett kunskapsföretag som verkar för hållbar utveckling.

Detta gör vi genom att erbjuda våra kunder att med hjälp av ett ökat miljömedvetande – ekosofi – nå såväl social och ekonomisk som ekologisk framgång. Planerat och trovärdigt miljöarbete är vår metod. Kommunikation – att åstadkomma dialog – är vårt främsta verktyg.

Vi arbetar som konsulter, projektledare och kvalificerade rådgivare.

Ekosofia AB grundades 1993 av Bill Romanus och Magnus Ruberg

För ytterligare information – www.ekosofia.se

Ekosofia AB - Anders Carlssons gata 7, 417 55 Göteborg - Tel 031 - 708 45 50